

VN-agenda voor duurzame ontwikkeling 2030: openbare raadpleging over de herziening van de Europese consensus

Velden met een * zijn verplicht.

(1) Inleiding

2015 was een belangrijk jaar voor mondiaal bestuur, armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. Het was het jaar van de einddatum van de millenniumdoelstellingen van de VN en dus is het tijd om na te gaan welke vooruitgang is geboekt en welke taken nog moeten worden aangepakt. In 2015 werd ook een aantal belangrijke internationale topontmoetingen en conferenties georganiseerd (het [kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015-2030](#), de [actieagenda van Addis Abeba](#), de [Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling](#) en het [VN-klimaatverdrag van Parijs](#)), die een nieuwe vorm hebben gegeven aan de manier waarop de internationale gemeenschap, inclusief de EU, gedurende een groot aantal jaren zal werken aan duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding.

De Agenda 2030 verschilt van de millenniumdoelstellingen doordat het een universele agenda is, met zeventien doelstellingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, die voor alle landen gelden. De agenda weerspiegelt veel Europese kernwaarden en belangen en biedt een internationaal kader voor de aanpak van mondiale problemen zoals klimaatverandering. De EU geeft op verschillende manieren gevolg aan de Agenda 2030:

- Ten eerste heeft de Commissie in haar [Werkprogramma voor 2016](#) de volgende stappen aangekondigd voor een duurzame Europese toekomst. Ze legt daarin uit hoe de EU, met haar interne en externe beleid, zal bijdragen aan de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling.
- Ten tweede zal de hoge vertegenwoordiger de [algemene strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid](#) presenteren, die de basis moet vormen voor de overkoepelende visie van de EU met het oog op meer stabiliteit, welvaart en veiligheid in de wereld. Deze strategie moet de leidraad vormen voor alle onderdelen van het externe optreden van de EU en zo bijdragen tot de uitvoering van de Agenda 2030.
- Ten derde zal de EU haar beleid op het gebied van ontwikkelingssamenwerking herzien. In de huidige basisbeleidsdocumenten (zoals de [Europese consensus over ontwikkeling van 2005](#) en de [Agenda voor verandering van 2005](#)) staan de millenniumdoelstellingen centraal en dus moeten zij worden aangepast aan de Agenda 2030. Deze herziening is rechtstreeks van belang voor de betrekkingen tussen de EU en ontwikkelingslanden en wordt daarom gekoppeld aan de vormgeving van het partnerschap tussen de EU en de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan na de overeenkomst van [Cotonou](#).

De informatie die deze raadpleging oplevert, zal worden gebruikt voor de hierboven genoemde initiatieven, en met name voor de herziening van de Europese consensus over ontwikkeling en de uitvoering van de externe aspecten van de Agenda 2030. Wij willen graag weten hoe volgens u **het ontwikkelingsbeleid, binnen het externe optreden van de EU zoals bedoeld in het Verdrag van Lissabon**, moet worden aangepast in het licht van de belangrijke toppen en conferenties van 2015 en de snelle veranderingen in de wereld.

U kunt uw mening geven over het werk van de EU, dat van de lidstaten, of allebei - vermeld indien mogelijk welk niveau u bedoelt. De vragenlijst kan worden ingevuld tussen 30 mei 2016 en 21 augustus 2016. In november 2016 zal een korte samenvatting en analyse van de bijdragen worden gepubliceerd en alle individuele antwoorden zullen ook worden gepubliceerd op de website (tenzij u aangeeft dat niet te willen).

(2) Informatie over de respondenten

- * 2.1 De antwoorden kunnen worden gepubliceerd op de website van de Commissie, met vermelding van uw naam. Kies hieronder hoe wij moeten omgaan met uw bijdrage.

Ongeacht de gekozen optie kan uw bijdrage het voorwerp zijn van een verzoek om toegang tot documenten op grond van [Verordening 1049/2001](#) over de toegang van het publiek tot documenten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. Een dergelijk verzoek wordt afgewogen tegen de voorwaarden van de verordening en de [regels voor gegevensbescherming](#).

- ☐ Ik geef geen toestemming voor publicatie van mijn bijdrage.
- ☒ Ik geef toestemming om mijn bijdrage en naam volledig te publiceren en ik verklaar dat geen auteursrechtelijke beperkingen gelden.
- ☐ Mijn bijdrage mag worden gepubliceerd, maar moet anoniem blijven. Ik verklaar dat geen auteursrechtelijke beperkingen gelden.

- * 2.2 Bent u geregistreerd in het Transparantieregister van de EU?

Organisaties, netwerken, platforms en zelfstandigen die activiteiten ontplooiën die gericht zijn op het beïnvloeden van het besluitvormingsproces van de EU, worden verzocht zich in te schrijven in het Transparantieregister. Bij de analyse van de antwoorden worden bijdragen van organisaties die zich niet hebben ingeschreven, beschouwd als particuliere bijdragen, tenzij zij erkend zijn als representatieve belanghebbende op grond van het Verdrag (Europese sociale dialoog, art. 154-155 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie).

- ☐ Ja
- ☒ Nee

- * 2.3 Naam (organisatie of als persoon)

Dirk Brems

2.5 Bent u ...

- ☐ Overheidsinstelling / openbare instantie
- ☐ Universiteit / academische instelling
- ☐ Maatschappelijke organisatie (ngo, gespecialiseerde beleidsorganisatie, denktank)
- ☐ Internationale organisatie
- ☐ Particuliere sector / privébedrijf
- ☒ Burger/particulier
- ☐ Overige

2.6 Gelieve te specificeren

* 2.7 Wat is uw woonplaats (als particulier) of waar is de hoofdvestiging van uw organisatie gevestigd?

- ☒ In een van de 28 EU-landen
☐ Buiten de EU

2.8 Gelieve te specificeren

Ik woon in Herent, België

(3) Context: Waarom is verandering nodig?

De EU en de lidstaten willen de Agenda 2030 en het klimaatverdrag van Parijs uitvoeren met interne en externe maatregelen, die sterk met elkaar samenhangen. In ons beleid moeten wij rekening houden met de ontwikkelingen en trends in de wereld om ervoor te zorgen dat wij tussen nu en 2030 adequaat kunnen optreden.

De wereld is aanzienlijk veranderd sinds de vaststelling van de millenniumdoelstellingen. Sinds 1990 is het aantal mensen in extreme armoede met 1 miljard gedaald. Er is dus veel bereikt, maar er moet nog heel wat gebeuren en er duiken ook nieuwe problemen op. Wereldwijd leven nog steeds meer dan 800 miljoen mensen van minder dan 1,25 dollar per dag. De wereld worstelt met talloze conflicten en spanningen, complexe humanitaire en gezondheidscrisis, mensenrechtenschendingen, milieuschade, grondstoffenschaarste, verstedelijking en migratie. De migratiestromen zullen van grote invloed blijven en vormen zowel een probleem als een kans. De EU moet de mondiale veiligheidsproblemen aanpakken, onder andere door de onderliggende oorzaken van conflicten en instabiliteit aan te pakken en gewelddadig extremisme te bestrijden. Klimaatverandering kan ertoe leiden dat problemen worden verergerd en dat vooruitgang wordt ondermijnd. Belangrijke ontwikkelingen zijn demografische tendensen, herverdeling van welvaart en macht binnen en tussen landen, verdere globalisering van economieën en productieketens, geografische veranderingen in armoede en een toenemend aantal partijen dat betrokken is bij ontwikkeling. Ook staan ons nog grote problemen te wachten (bijvoorbeeld de aanhoudende grootschalige verstedelijking en demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, die voor sommige landen een probleem en voor andere juist een kans betekenen). Wij moeten ook aandacht blijven besteden aan de democratie, stabiliteit en welvaart in onze buurlanden. Bij de herziening van het ontwikkelingsbeleid moet rekening worden gehouden met al deze ontwikkelingen en moet worden geanticipeerd op toekomstige. Ook moeten wij oog blijven houden voor armoedebestrijding en de millenniumdoelstellingen afmaken.

De EU-consensus moet ook worden aangepast aan het Verdrag van Lissabon, waarin is bepaald dat het externe beleid moet aansluiten op de beginselen en doelstellingen die zijn vastgelegd in artikel 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Met name de samenhang tussen de verschillende onderdelen van het interne en het externe beleid is essentieel.

Voor de aanpak van deze nieuwe mondiale problemen is vaak gecoördineerd beleid op nationaal, regionaal en mondiaal niveau nodig. De Agenda 2030 biedt een kader dat ons daarbij kan helpen.

- 3.1 Er zijn allerlei factoren van invloed op de ontwikkeling en uitvoering van de Agenda 2030 (zoals geografische en structurele veranderingen in armoede, klimaatverandering, politieke, economische, sociale, demografische, ecologische en technologische factoren, de veiligheidssituatie...). Welke factor is volgens u het belangrijkste?

Bevolkingsdruk gekoppeld aan een gebrek aan toekomstmogelijkheden en (mede daardoor) de groeiende ongelijkheid.

3.2 Hoe kan het EU-beleid, met name het ontwikkelingsbeleid, beter inspelen op zowel de mogelijkheden als de negatieve aspecten van de factor die u in de vorige vraag hebt genoemd?

Structurele steun aan landen in fragiele situatie. Steun aan overheden om betere dienstverlening te kunnen organiseren voor hun bevolking en vooral voor dezen die het het meest nodig hebben (most in need). Dit via een combinatie van budgetsteun, politieke en beleidsdialoog, gekoppeld aan een bijzondere focus op onderwijs (ook hoger onderwijs) en het creëren van economische mogelijkheden met een bijzondere aandacht voor vrouwen en meisjes.

(4) Prioriteiten voor ons toekomstige optreden: wat moeten we doen?

Om de Agenda 2030 uit te voeren, moet de EU aanhoudend streven naar meer rechtvaardigheid, met name gelijke kansen voor mannen en vrouwen en emancipatie. Ook vrede, participatie, gelijkheid en goed bestuur, inclusief democratie, verantwoordingsplicht, de rechtsstaat, mensenrechten en bestrijding van discriminatie verdienen alle aandacht. Wij moeten erkennen dat armoede, sociale vraagstukken, economische veranderingen, klimaatverandering en milieuproblemen nauw met elkaar samenhangen.

Om armoede te kunnen uitroeien, moet de EU rekening houden met belangrijke ontwikkelingen in demografie en milieu, onder andere op het gebied van klimaatverandering, en zich concentreren op de minst ontwikkelde landen en fragiele staten. Wij moeten ook meer aandacht besteden aan fragiele staten en conflictgebieden en de weerbaarheid en veiligheid bevorderen (omdat naar verwachting steeds meer armen in zulke gebieden moeten wonen). Als we onze mondiale collectieve goederen en grondstoffen niet beschermen, is duurzame groei onmogelijk. In ons ontwikkelingsbeleid moeten wij ons ook richten op vrede en veiligheid, waaronder de hervorming van de veiligheidssector, en op de risico's en kansen in verband met migratie. Een centraal onderdeel van de Agenda 2030 is de aanpak van sociale en economische ongelijkheid (zowel binnen als tussen landen), evenals van milieuschade en klimaatverandering. Werkgelegenheid is een belangrijk aspect, waarbij de particuliere sector een actieve rol zal moeten spelen. Om de millenniumdoelstellingen te voltooien, moeten wij weten welke mensen nog steeds niet kunnen profiteren van de vooruitgang, en ervoor zorgen dat ook zij worden bereikt.

Transformatie en inclusieve en duurzame groei zijn onontbeerlijk voor blijvende resultaten. Menselijke ontwikkeling, hernieuwbare energie, duurzame landbouw en visserij en gezonde oceanen liggen ten grondslag aan duurzame ontwikkeling en moeten centraal staan bij de uitvoering van deze agenda, net als maatregelen op het gebied van honger en ondervoeding. Voor de uitvoering van de Agenda 2030 is een multidimensionale, geïntegreerde aanpak van menselijke ontwikkeling nodig. Dit vergt ook middelen die verandering kunnen aanjagen, zoals duurzame stadsontwikkeling en passende informatie- en communicatietechnologie. Nieuwe vormen van partnerschap met het bedrijfsleven kunnen duurzame en inclusieve groei, industrialisering en innovatie bewerkstelligen. Wij moeten ook met de partnerlanden en -regio's samenwerken op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie. Wij moeten ervoor zorgen dat alle aspecten van het externe optreden, inclusief ontwikkelingssamenwerking, bijdragen tot de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Agenda 2030 en dat wij meer coherentie aanbrengen tussen ons beleid en ons interne en externe optreden.

4.1 Hoe kan de EU zorgen voor een goede koppeling tussen de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, het klimaatverdrag van Parijs en andere mondiale vraagstukken op het gebied van duurzame ontwikkeling?

Specifieke doelstellingen voor gescheiden budgetten zodat er minder mogelijkheden bestaan om volgens de heersende waan van de dag en de (politieke) agenda van individuen of landen, geschoven kan worden met financieringen.

Ontwikkelingsbudgetten worden te makkelijk gemobiliseerd voor de oplossing van onze interne EU problemen ten koste van de echte lange termijn problemen of deze van de bredere wereld. Niet alles wat bijdraagt aan ontwikkeling moet overigens betaald worden met OS budgetten. Klimaatverandering is een probleem op zich en moet ook als dusdanig benaderd worden met specifieke objectieven en budgetten net als andere wereldwijde uitdagingen als de strijd tegen terrorisme en vrede en veiligheid, ...

4.2 Hoe bereikt de EU een evenwicht tussen de economische, sociale en milieuaspecten van haar interne en externe beleid, en met name binnen haar ontwikkelingsbeleid?

De interne ontwikkelingsagenda via de structuur- en cohesiefondsen waaruit lessen getrokken kunnen worden voor de externe agenda (en met gelijkaardige budgetten). Investeren in duurzame economie moet een voorwaarde zijn voor EU-steun, net als het respecteren van sociale normen. Politieke en beleidsdialoog moet daar actief voor ingezet worden. De EU waarden moeten actief uitgedragen worden.

4.3 Op welke punten zou het ontwikkelingsbeleid van de EU moeten worden veranderd?

De focus mag nog sterker komen op de achtergebleven gebieden en groepen uit de MDG agenda. Fragiele staten en regio's waarbij de resilience agenda als een antwoord op fragiliteit kan gezien worden. Alle instrumenten moeten daarbij samen ingezet worden, zonder dat dat leidt tot verschuivingen van budgetten voor de onderscheiden (deel)objectieven.

Door een te grote focus op de rol van de privésector en instrumenten als belending riskeren we zonder voldoende empirische basis een serie nieuwe witte olifanten te creëren die het draagvlak voor OS opnieuw ondermijnen. Het blinde geloof in deze instrumenten en in de privésector zou wel eens als een boemerang in ons gezicht kunnen terugkeren. Additionaliteit, ontwikkelingsrelevantie en meer controle moeten daarbij centraal staan.

4.4 Op welke van de hierbovengenoemde terreinen verwacht u meer samenhang tussen het ontwikkelingsbeleid en andere onderdelen van het externe optreden van de EU bij de uitvoering van de Agenda 2030?

Er moet net minder ovrlap komen en OS moet vooral waken dat de financieringen die bedoeld zijn als ondersteuning van de ontwikkeling van de 'most in need' niet afgewenteld worden naar andere problemen. Helaas zijn die 'most in need' degenen die het minst vocaal zijn en dus het makkelijkst om de voor hun bestemde steun af te wentelen voor andere doeleinden. Wat niet weg neemt dat die andere doelen ook specifieke en extra financiering moeten krijgen. De coherentie tussen de verschillende instrumenten kan dan bewaakt worden op verschillende niveaus (delegaties en ambassade lidstaten op nationaal niveau, COM, EDEO en Raad op EU niveau en UN op wereldniveau).

4.5 Op welke terreinen heeft de EU de grootste meerwaarde als ontwikkelingspartner (b.v. welke aspecten van het ontwikkelingsbeleid, dialoog of praktische regelingen, of in welke categorie/land(en))?

EU heeft duidelijke meerwaarde op vlak van coördinatie van beleids- en politieke dialoog, via budgetsteun en grote investeringen (waarvoor de capaciteit ontbreekt op niveau van lidstaten). Zo ook de macro-economische analyse en steunprogramma's en bepaalde sectordialogen (energie, transport bijvoorbeeld). EU is aanwezig in de meeste landen en moet dan ook de instrumenten en dialoog aanpassen aan de typologie. Een beleidsdialoog in fragiel LDC land is anders dan in een UMIC bijvoorbeeld. Maar in elk land heeft EU dezelfde toegevoegde waarde in bovenvermelde domeinen.

4.6 Hoe kan de EU haar ontwikkelingsbeleid beter afstemmen op de aanpak van ongelijkheid – bijvoorbeeld tussen mannen en vrouwen – in het kader van de Agenda 2030?

Streven naar meer gendergelijkheid moet een basisinsteek zijn van elke politieke en beleidsdialoog en de basis vormen waarop onze dialoog en samenwerking georganiseerd wordt. Schendingen mogen aanleiding geven tot maatregelen. Een beleid dat genderdiscriminatie als basis heeft mag niet gesanctioneerd worden en een open en transparante communicatie daarover moet ook proactief in de betrokken landen zelf gevoerd worden.

4.7 Hoe kan het ontwikkelingsbeleid van de EU beter bijdragen aan de veiligheid van mensen? Hoe kan het ontwikkelingsbeleid van de EU bijdragen aan de aanpak van de onderliggende oorzaken van conflicten en kwetsbaarheid en aan meer veiligheid en weerbaarheid in de landen waar wij actief zijn?

De gezamenlijke EU waarden hebben als basis vrede en veiligheid en kunnen dan ook als leidraad dienen voor onze samenwerking met derde landen. Door een gedegen analyse van de factoren van fragiliteit die elke gemeenschap en land kenmerken (ook onze EU landen en gemeenschappen), en deze analyse als basis te nemen voor de bepaling van onze interventieprioriteiten en -modaliteiten, leggen we een solide basis. De opvolging tijdens de uitvoering en de update van deze fragiliteitsanalyse kan dan bijsturingen begeleiden en verantwoorden. Er moet uitgegaan worden van een open en franke dialoog waarbij vertrouwen geen controle uitsluit en dit moet ook duidelijk zijn voor onze partners.

4.8 Hoe kan de nieuwe consensus over ontwikkeling beter inspelen op de kansen die migratie biedt, de negatieve aspecten van irreguliere migratie zo klein mogelijk houden en de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie en gedwongen ontheemding beter aanpakken?

Ontwikkeling stimuleert migratie en deze agenda's zijn dus niet inwisselbaar. Migratie is een problematiek die los moet gezien worden van OS. Migratie moet eigen instrumenten en financiering krijgen. Als de gronddoorzaken aanpakken gelijk gesteld wordt met grenscontroles en registraties en daarvoor OS geld gebruikt wordt is dat eerder een teken van onze verkeerde ingesteldheid tegenover OS. Migratie is van alle tijden en het is al even populistisch te zeggen dat we het gaan oplossen met meer OS dan dat we nu geld afnemen van OS om de problemen op te lossen. Het zijn eenvoudigweg andere agenda's. Wat niet wegneemt dat het gebrek aan ontwikkelingskansen op individueel vlak een groeiend probleem zal zijn in Sub Sahara Afrika voor honderden miljoenen jongeren en hun kan aanzetten hun heil elders te zoeken. Maar een oplossing via ontwikkeling komt er maar op zeer lange termijn.

(5) Uitvoering: hoe gaan we het doen?

Omdat de Agenda 2030 universeel is, moet onze aanpak worden aangepast aan het ontwikkelingsniveau van elk land. Officiële ontwikkelingshulp blijft belangrijk in de algemene financieringsmix voor de landen waar de behoeften het grootst zijn (met name de minst ontwikkelde landen). De EU en haar lidstaten moeten hun verbintenissen verder nakomen, maar ook gebruik maken van andere financieringsopties, bijvoorbeeld door (niet-officiële) bronnen aan te boren voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. De uitvoering van de Agenda 2030 betekent dat wij landen moeten helpen hun eigen middelen te mobiliseren en dat wij ons moeten richten op "hulp voor handel", gemengde financiering (blending*) en partnerschappen met de particuliere sector. De actieagenda van Addis Abeba, die integraal deel uitmaakt van de Agenda 2030, biedt hiervoor een kader, en ook voor ons streven om een stimulerend beleidsklimaat voor duurzame ontwikkeling te bewerkstelligen in onze partnerlanden. De uitvoering van de Agenda 2030 en die van het VN-klimaatverdrag van Parijs moeten nauw op elkaar worden afgestemd, gezien hun sterke samenhang. De samenwerking met middeninkomenslanden, met name opkomende economieën, is van belang gezien de rol die zij kunnen spelen bij de bevordering van mondiale collectieve goederen, wat zij in eigen land kunnen bereiken op het gebied van armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling en de voorbeeldfunctie die zij in hun regio kunnen vervullen, alsmede hun rol in regionale processen. Gedifferentieerde partnerschappen kunnen een belangrijke rol spelen in dit verband (bijvoorbeeld verschillende vormen van politieke, economische en financiële investeringen, alsmede samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie). Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de minst ontwikkelde landen, zoals wordt erkend in de agenda van Addis Abeba.

De EU kan bij de uitvoering van de Agenda 2030 meer samenhang aanbrengen in haar externe optreden en tussen het interne en het externe beleid (zoals beschreven in het Verdrag van Lissabon en in de [brede EU-aanpak van externe conflicten en crisissituaties](#)). Met een grotere [samenhang in het ontwikkelingsbeleid](#) kan ze ook bijdragen tot meer coherentie in het beleid voor duurzame ontwikkeling in het algemeen. Wij moeten nagaan hoe wij in ons externe optreden alle beschikbare beleidslijnen, hulpmiddelen en instrumenten coherent en in overeenstemming met het geïntegreerde karakter van de Agenda 2030 kunnen inzetten.

* Hierbij worden EU-subsidies gecombineerd met leningen of kapitaal van andere publieke of private financiers om extra middelen te mobiliseren.

5.1 Hoe kan het EU-beleid, en met name het ontwikkelingsbeleid, zo veel mogelijk vormen van financiering voor duurzame ontwikkeling, met name vanuit de particuliere sector, mobiliseren met zo veel mogelijk effect?

Het blinde geloof in blending moet getemperd worden en er moet concreet gekeken worden naar ontwikkelingsrelevantie, additionaliteit en meer controle met aandacht voor vermindering van marktverstoring en hoe nationale belangen primeren op collectieve ontwikkelingsbelangen. Het risico op witte olifanten blijft zeer groot en het lijkt er op dat het mantra om privéinvesteringen te mobiliseren ons blind doet zijn voor de risico's. Hoewel de ervaringen ons leren dat het mobiliseren van echte additionele financieringen uit de privésector maar marginaal zijn, blijft men er op inzetten.

Wel is het juist dat OS maar kan helpen met het installeren van enkele basisvoorwaarden voor ontwikkeling (tijdelijk als ondersteuning van de staatsinspanningen of bij echt fragiele situaties als tijdelijke vervanging van de staat) en de echte ontwikkeling komt van privéinvesteerders.

Regelgevingen en facilitering kan daarvoor nodig zijn. Door deze ontwikkelingen zullen ook de eigen middelen van de staat omhoog gaan zodat ze zelf de basisvoorwaarden kunnen overnemen en donorfondsen op termijn maar gebruikt zullen worden voor specifieke risico-investeringen en piloottoefeningen of voor ondersteuning van minderheidsgroepen die nog uit de boot vallen van de algemene beleidsdocumenten (bvb mindervalidenintegratie in onderwijs, ...)

5.2 Hoe en waar zou de EU haar officiële ontwikkelingshulp strategisch moeten inzetten om maximaal effect te sorteren? Houd hierbij rekening met het toenemende aantal andere financieringsbronnen en de verbintenissen van de EU wat betreft officiële ontwikkelingshulp (b.v. [de conclusies van de Raad over een nieuw wereldwijd partnerschap tegen armoede en voor duurzame ontwikkeling na 2015](#), en met name de punten 32 en 33).

Zoals boven gesteld, ter ondersteuning van de uitbouw van de staat in de dienstverlenende functie die deze moet opnemen, in ondersteuning van de staat om deze diensten te kunnen leveren (financiële hulp) en bij de uitbouw van basisinfrastructuur voor ontwikkeling die dan de eigen inkomsten kan verhogen. Maar ook bij de uitbouw van een democratische staat waar de inwoners zich vertegenwoordigd voelen en die goed scoort op de internationale indicatoren van goed bestuur. Daarvoor kan hulp wel als hefboom maar niet als sanctie gebruikt worden. Financiële instrumenten moeten vooral gebruikt worden om dit te bewerkstelligen, in een verder ontwikkelingsstadium (MICs, ...) moeten andere instrumenten als expertiseopbouw, uitwisselingen, handelsrelaties, ... gebruikt worden, maar ook om de goed bestuur agenda verder te ondersteunen.

5.3 Hoe kan de EU partnerlanden beter helpen bij het mobiliseren van hun eigen middelen voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling?

Capaciteitsopbouw, politieke en beleidsdialoog, steunen van initiatieven als bijvoorbeeld deze van TMEA in Oostelijk Afrika, regionale integratie, transparantie bevorderen, betere controle van goederen, strijd tegen corruptie, ...

5.4 Hoe zouden gedifferentieerde partnerschappen eruit kunnen zien, gelet op het belang van middeninkomenslanden voor de uitvoering van de Agenda 2030?

MICs verdienen aan ander soort partnerschap waarbij gemeenschappelijke belangen meer aandacht kunnen krijgen en op basis van duidelijke zoektochten naar win-win situaties in handelsrelaties maar ook in academische uitwisselingen versterkingen, ...

5.5 Hoe kan de EU meer samenhang brengen in het ontwikkelingsbeleid, gezien de ervaring tot nu toe met het integreren van ontwikkelingsdoelstellingen in EU-beleid dat van invloed kan zijn op ontwikkelingslanden (zie bijvoorbeeld het verslag 2015 over [de samenhang van het ontwikkelingsbeleid](#)), en zo bijdragen tot meer coherentie in het algemeen in het beleid inzake duurzame ontwikkeling? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het beleid in ontwikkelingslanden en internationaal op coherente wijze bijdraagt tot de prioriteiten voor duurzame ontwikkeling?

Zolang OS niet als prioritaire doelstelling van een buitenlands beleid onderkent wordt en altijd ondergeschikt is aan de eigen belangen zal coherentie een probleem vormen. De dichotomie van de eigen belangen en de lange termijn ontwikkelingsdoelen voor de hele wereld zal altijd aanwezig blijven. Het is maar door extreme politieke druk dat deze agenda kan doorsijpelen naar de praktijk maar getuige de recente shift om het eerste objectief van OS, armoedebestrijding te vervangen door migratiebestrijding en de gehele OS in functie daarvan in te zetten, belooft het niet veel goeds. Misschien is het beter om de objectieven beter af te lijnen en deze beter te beschermen tegen politieke wanen van de dag.

(6) De betrokkenen: wie moeten het gaan doen?

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe agenda is dat de regeringen van alle landen, zowel ontwikkelingslanden als geïndustrialiseerde landen, samen moeten werken met allerlei belanghebbenden (waaronder de particuliere sector, maatschappelijke organisaties en onderzoeksinstituten) om de transparantie en inclusiviteit van de besluitvorming, planning, uitvoering en controle te verbeteren en de synergie en complementariteit te waarborgen.

De EU moet samenwerken met anderen en bijdragen aan een gecoördineerde aanpak. In de actieagenda van Addis Abeba staan nationale uitvoeringsplannen (inclusief daaraan gekoppelde financiering en beleidskaders) centraal. Om optimaal effect te sorteren, zou het EU-ontwikkelingsbeleid moeten worden gebaseerd op een brede strategie per land, waarin rekening wordt gehouden met de situatie van dat land.

De manier waarop onze partnerlanden de Agenda 2030 uitvoeren, zal onze algemene betrokkenheid en onze ontwikkelingssamenwerkingsdialoog met hen bepalen, en zal ook de steun bepalen die wij voor hun nationale inspanningen verstrekken. De EU moet partnerlanden ook helpen de nodige beleidskaders in te stellen om armoede uit te roeien, vraagstukken met betrekking tot duurzame ontwikkeling aan te pakken en de beleidssamenhang te waarborgen.

De nadruk moet meer komen te liggen op de kwaliteit van de ontwikkelingssamenwerking, inclusief de bestaande verbintenissen van Parijs, Accra en Busan* en in het kader van het [mondiale partnerschap voor doeltreffende ontwikkelingssamenwerking](#).

Het gemoderniseerde EU-ontwikkelingsbeleid moet ook een gedeelde visie uitdragen die de basis vormt voor het optreden van de EU en de lidstaten. Er moeten voorstellen worden gedaan voor verdere bevordering van de coördinatie, complementariteit en samenhang tussen de EU en de lidstaten. Versterking van de [gezamenlijke programmering](#) zal een belangrijk onderdeel daarvan zijn. Een betere taakverdeling tussen de EU en haar lidstaten om versnippering van de hulp te voorkomen, kan ook bijdragen tot meer doeltreffendheid.

* Zie de [Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp en de actieagenda van Accra](#) en het [partnerschap van Busan voor doeltreffende ontwikkelingssamenwerking](#).

6.1 Hoe moet de EU haar partnerschappen met het maatschappelijk middenveld, stichtingen, het bedrijfsleven, parlementen, lokale overheden en de wetenschap versterken ter ondersteuning van de uitvoering van de Agenda 2030 (inclusief de volledige actieagenda van Addis Abeba) en het klimaatverdrag van Parijs?

Elke stakeholder heeft zijn eigen toegevoegde waarde en moet daarbinnen ingezet worden. Beleidsondersteunend onderzoek door wetenschappers, capaciteitsversterking van lokale civiele maatschappij door middenveldorganisaties (met nadruk op het creëren van kritische analysecapaciteiten om de dienstverlening van hun regering onder de loep te nemen), werken met de regeringsstructuren door bilaterale en multilaterale partners, normeringen op internationaal vlak door UN organisaties, ontwikkelen van economische activiteiten door privésector, ... De EU heeft door de schaal waarp ze kan werken een comparatief voordeel in werken op algemeen staatsmanagement en op grote projecten in bijvoorbeeld energie en transport.

6.2 Hoe kan de EU de particuliere sector aanmoedigen om te investeren in duurzame ontwikkeling?

Door lokaal mee te zorgen voor goed bestuur, regelgevingen te promoten die investeerders aantrekken, ... Maar duidelijk niet door de markt te beïnvloeden en privéinvesteerders weg te jagen door blending op een slechte manier uit te voeren. Het level playing field moet behouden blijven en dat kan blending helaas niet verzekeren. De DG Concurrentie zou er nauwer op moeten toezien en kan concrete input geven hoe dit moet gebeuren en de adviezen van de EU rekenkamer zijn hier ook belangrijk.

6.3 Hoe kan de EU beter samenwerken aan duurzame ontwikkeling met andere landen, internationale financiële instellingen, multilaterale ontwikkelingsbanken, nieuwe donors en de VN?

Op internationaal vlak via multilaterale dialoog en invloed binnen internationale fora. Op nationaal vlak in partnerlanden door de agenda proactief uit te dragen en te werken met de partnerlanden voor de uitwerking van strategieën en politieken voor de uitrol van Agenda 2030 in coördinatie met andere partners. De EU moet een coördinerende rol opnemen of zich inschakelen in de coördinatie zoals die (bij voorkeur) door partnerland of eventueel door UN of WB georganiseerd wordt. Zo moet de EU steunen op de comparatieve voordelen en normerende functies van bijvoorbeeld FMI (PFM analyses) of WHO of FAO. De druk op alle landen van het UN systeem moet aangehouden worden en binnen deze dialoog moet EU waken over de eigen EU waarden en daar blijven op drukken.

6.4 Hoe kan de EU partnerlanden het beste ondersteunen bij het ontwikkelen van brede, inclusieve nationale plannen voor de uitvoering van de Agenda 2030?

Zoveel mogelijk versterken van de en bouwen op de capaciteiten ter plaatste om via een inclusieve maatschappelijke dialoog tot een breed gedragen maatschappelijk project te komen.

Waar dat niet mogelijk is moet blijven gecommuniceerd worden over de EU waarden en wat de uiteindelijke doelstellingen van dit project moeten zijn: iedereen heeft het recht te leven in een duurzame vreedevolle wereld waarin de toekomstige generaties rechtvaardige kansen hebben om een waardige toekomst uit te bouwen.

6.5 Hoe kunnen de coördinatie, complementariteit en samenhang tussen de EU en de lidstaten het beste worden versterkt en verbeterd om partnerlanden beter te helpen bij armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling?

Dit is een specifiek intra EU probleem en hangt bovendien samen met de lokale specifieke situatie. Politieke sturing moet aangeven wat de algemene positie is en hoever gegaan kan worden maar de lokale situatie kan daarvan afwijken.

6.6 Hoe kan de EU-ontwikkelingssamenwerking maximaal effect sorteren en hoe kunnen wij met alle partners samenwerken om dit te bewerkstelligen?

Sterker inzetten op politieke en beleidsdialoog voor een grotere sturing van de goed bestuur agenda. Duidelijker taal met duidelijke grenzen en benchmarks. Niet te soft willen zijn om soep en kool te sparen.

Concreet voorstel: als een land slecht scoort op goed bestuur en transparant beheer van publieke financiën (PFM) wordt het land verplicht om per schijf van X M€ aan budgethulp een controleur toe te laten. Als de score verbeterd, wordt X verhoogd volgens een overeengekomen score tegenover bijvoorbeeld PEFA (of een ander externe beoordeling). Deze controleur doet niets anders dan de systemen onderzoeken en rapporteert over de mankementen, tegenwerkingen en tekortkomingen aan een gemengd donoren-regering comité dat voorstellen valideert voor bijsturing. Uitvoering van deze plannen kan leiden tot een betere score en minder controle. Een partnerschap dat gebouwd is op een transparante manier van samenwerking, sluit geen controle uit maar indien controle geweigerd wordt, is er geen budgetsteun. Indien ook WB en IMF dit systeem zouden onderschrijven is er een enorme leverage om het systeem bij te sturen en transparanter te maken.

6.7 Op welke punten kan de gezamenlijke programmering van de EU nog worden verbeterd en hoe kan deze ervaring worden benut voor andere gezamenlijke EU-acties om landen te helpen bij de uitvoering van de Agenda 2030?

Gezamenlijke standpunten en duidelijke rode lijnen voor beter bestuur en hulp linken aan transparante dialoog.

(7) Het meten van de vooruitgang

De EU moet bijdragen aan de algemene follow-up en de evaluatie van de Agenda 2030. Het is essentieel dat de vorderingen systematisch en transparant worden gemeten. De EU draagt actief bij aan de opzet van een monitoringsysteem voor de duurzameontwikkelingsdoelstellingen op mondiaal, regionaal en nationaal niveau. De resultaten en de impact van onze inspanningen moeten worden aangetoond en de transparantie moet worden bevorderd, binnen een breder streven naar versterking van de verantwoordingsplicht, de follow-up en de evaluatie op alle niveaus.

7.1 Hoe kan de EU zelf beter gebruik maken van gegevens en analyses, ook op het gebied van ontwikkeling, als basis voor de regelmatige rapportage over de duurzameontwikkelingsdoelstellingen aan de VN?

Binnen het statistisch comité dat de opvolging van de SDG's in New York uitwerkt, moet aangedrongen worden om zo veel mogelijk te steunen op bestaande rapporteringen en waar deze ontbreken moet binnen UN een normering opgesteld worden, gedragen door alle landen om duidelijk ownership te krijgen.

7.2 Hoe kan de EU de verantwoordingsplicht van alle actoren helpen waarborgen, inclusief de particuliere sector? Hoe kan de EU alle actoren bewegen tot serieuze en degelijke follow-up en evaluatie van de Agenda 2030?

De EU moet daarvoor internationale initiatieven ondersteunen en samenwerken met UN. Andere samenwerkingsverbanden moeten daarbij actief betrokken worden.

7.3 Hoe moet de EU in haar ontwikkelingssamenwerking inspelen op de periodieke voortgangsrapportage van de partnerlanden over de doelstellingen van de Agenda 2030?

De rapportering kan een positief punt zijn in de tussentijdse evaluaties en als indicator voor ISP evaluatie opgenomen worden.

Contact

EuropeAid-CONSENSUS-CONSULTATION@ec.europa.eu
